

Pálinka verseny a pálinka kulturált fogyasztásának népszerűsítésére!

Az Ongai Kulturális Egyesület meghirdeti a II. Ongai regionális pálinkaversenyt!

Nevezési határidő: 2011. január 17. (hétfő) 16 óra.

Nevezési minta: Fajtánként 0,5 liter.

Nevezési díj: Bruttó 1000,- Ft/fő.

Nevezési minták átvétele: Az általános iskola média termében 2011. január 3. és január 17. között hétköznap 8.00 órától 15.00 óráig, illetve eljuttatható postán az egyesület címére (Ongai Kulturális Egyesület; 3562 Onga, Görgey u. 2/A).

Zsűrizés (nyilvános): 2011. január 19. 10.00 óra (általános iskola új épületszárnyának média terme).

Ünnepélyes eredményhirdetés: 2010. január 22. 20.00 óra (Onga, Csokonai Művelődési Ház és Könyvtár), a Magyar Kultúra Napjához kapcsolódó rendezvénysorozat részeként.

Odaítélhető díjak:

- „A II. Ongai regionális pálinka verseny – 2011 legjobb pálinkája” cím
- „A II. Ongai regionális pálinka verseny – 2011 legjobb bérőzetője” cím
- „A II. Ongai regionális pálinka verseny – 2011 legjobb 2010-es főzésű pálinkája” cím
- „A II. Ongai regionális pálinka verseny – 2011 legjobb érlelt, ó- és ágyaspálinkája” cím
- „A II. Ongai regionális pálinka verseny – 2011 legjobb ongai pálinkája” cím
- Arany, ezüst és bronz oklevelek
- Az odaítélt címek mellé 1-1 darab egyedi, faragott pálinkás tölgyfahordók, a „**legjobb pálinka**” cím mellé a **fődíj egy 10 napos spanyolországi út**
- Egyéb különdíjak (pl. egy felöntésnyi ingyenes bérőzetés)

További információk, részletes versenyszabályzat, nevezési kategóriák, letölthető nevezési lap elérhető az egyesület honlapján: www.okeonga.hu, ill. további felvilágosítás kérhető a 70/313-1454-es telefonszámon vagy e-mailben az okeonga@upcmail.hu címen.

A II. Ongai regionális pálinkaverseny ünnepi programjaiból

2011. január 22.

Darvas Közösségi Ház és Múzeum és udvara (Onga, Dózsa Gy. u. 22.) 14.30-tól 17.30-ig

- Ünnepi megnyitó
- Vásári vándormutatványosok gólyalábakon
- Karikás ostor és honfoglaláskori harci bemutató
- Ignium Hungarorum tüzes harci bemutatója
- Félóránként történelmi tanösvénytúra hintón
- Helytörténeti kiállítás és pálinkás pohár gyűjtemény megtekintése
- Egész délután zenél az Agyagbanda zenekar
- Hollókó bemutatkozása
- Tardi Matyó Hagyományörzők fellépése
- Tepertősütés
- Díjnyertes görhe ételek kóstolása
- Pálinkák, forralt borok, meleg teák, kirakódóvásár

Görgey A. Általános Iskola és AMI (Onga, Görgey u. 2.) 15.30-tól 19.30-ig

- Portréfotó kiállítás Ongán élő emberekről az általános iskola média tanzakosainak munkáiból
- Családbarát sarok és játékkuckó a Holdam Egyesülettel
- Kézműves foglalkozások gyerekeknek
- Filmcsék Kulcsár Katával
- Mazsola muzsika
- Mesemondás
- Bábelőadás

Csokonai V. M. Könyvtár és Művelődési Ház (Onga, Rákóczi u. 10.)

„Bor-sör-pálinka” Kiállítás a B.-A.-Z. Megyei Levéltár dokumentumaiból

- 17.30: dr. Veres László pálinkásüvegek és poharak című előadása
- 18.15: Lovassy György pálinkafőzés nagy-

üzemben és otthon című előadása

19.00: Bellus István humorista, Dumaszház és a Showder Klub tagjának előadói estje

20.00: A II. Ongai regionális pálinkaverseny ünnepélyes eredményhirdetése

20.30: Együttkoccintás, közös tepertős, kolbászos vacsora

21.00: Moldvai táncház. Zenél az Agyagbanda zenekar

Belépő:
- Napijegy: 500 Ft. A pálinkaversenyre nevezetteknek, családok gyermekeinek ingyenes a részvétel.

Várjuk nevezését! Szóljon ismerőseinek is! Legyenek résztvevői a családias, baráti hangulatú rendezvénysorozatunknak!

Következő számunk tartalmából:

- Szolgáltató váltás az ivóvíz és szennyvíz kérdéskörben
- A II. Ongai regionális pálinka verseny eseményei és nyertesei
- Árvízi helyreállítás után Ócsánálson
- Az építésügyi hatósági bejelentési eljárásáról 2. rész
- Az Ongai Kulturális Egyesület 2010. éve
- A felnőtt labdarúgók őszi szezonjának értékelése
- Onga régi térképeken
- A magyar pálinka folklórja és névkincse IV. rész
- Régi fotók Ongáról
- Ongai hírfolyam
- Hirdetések

ONGAI KÉKDARU

Megjelenik minden hónap 10-12. között.

Az Ongai Kulturális Egyesület időszakos kiadványa Onga Nagyközség Önkormányzatának támogatásával.

Szerkesztők: **Kovács György, Takács László**

Felelős kiadó: **Takács László**

Szerkesztőség: 3562 Onga, Görgey út. 2/a.

Az újság elérhető az interneten is:

www.okeonga.hu

okeonga@chello.hu

Nyomdai előkészítés: koprinart.hu • Nyomda: MAXIMA CS-A Kft. Miskolc, Kiss E. u. 25. Felelős vezető: Kundráth Csilla

Az Ongai Kékdaru megvásárolható a következő üzletekben:

- Ongai Pékség, Rákóczi út
- Mini Diszkont, Lévai utca
- Nadas ABC
- Diófa ABC
- Dózsa Gy. úti kisbolt
- 433. sz. COOP bolt, Berzsényi út
- MAXI COOP bolt, Fő tér
- Bársonyos zöldség-gyümölcs bolt, Dózsa Gy. út
- Zöldség-gyümölcs bolt, Fő tér
- Varázs Diszkont, Rákóczi u.
- Máté Pékség, Berzsényi út

Köszönjük az üzleteknek, boltoknak, hogy plusz munkát vállalva, ingyen terjesztik az Ongai Kékdaru számait.

Tartalomból:

- 2011. évi díjtételek Ongán
- Közmeghallgatás
- Önkormányzati ülésről
- Az önkormányzat 2011. évi munkaterve
- Az ongai labdarúgó utánpótlás elmúlt félévéről
- Digitális kompetencia-fejlesztés infrastrukturális feltételeinek biztosítása az ongai általános iskolában
- A magyar pálinka folklórja és névkincse – III. rész
- A II. Ongai regionális pálinka verseny – 2011 versenyfelhívása és programjai
- 2010 képekben
- Az építésügyi hatósági bejelentési eljárásáról

Közmeghallgatás

Decemberben került sor a szokásos évi közmeghallgatásra, ez alkalommal csak Ongán, mivel az ócsanálói közösségi ház felújítás alatt áll. Az Ongai Kulturális Egyesület által az önkormányzat elmúlt négyévről készített film volt a felvezető, amit a hallgatóság kérdései és polgármesteri vizontválaszok követtek. A korábbi évekhez képest valamelyest nőtt a lakosok aktivitása, ami leginkább az aggasztó belvízi helyzettel, a vízzel teli pincék sokaságával hozható összefüggésbe. A felvetett kérdéseket és a ráadott polgármesteri válaszokat ezúttal is kommentár nélkül, távirati stílusban közöljük.

Kérdés: Magas a szemétdíj. Méltányolják a kis nyugdíjasoknak, hogy nekik kevesebb a szemétyük.

Válasz: Tárgyalunk róla. Az új szolgáltatói szerződéstől várható, hogy kisebb összeget kell majd fizetni.

K: Esővíz elvezetés mikorra várható? A házak vízben állnak.

V: A kivételesen csapadékos időjárás okozta a problémát. A megemelkedett talajvízszint ellen nem tudunk védekezni. Az árkokat mindenkinek rendbe kell tennie maga előtt. Érvényt fogunk ennek szerezni. Egy milliárd lenne Ongán a csapadék-

és a belvízelvezetés költsége. Erre nincs pénz. Csak pályázat révén lehet előrelépés.

K: Pozitív, hogy a nyugdíjasok kaptak csomagot az ősszel, s hogy van szüreti felvonulás. A napközi nem működik a legjobban. A sportegyesületnél is szükség

Az idei közmeghallgatáson (Fotó: K. Gy.)

lenne belső ellenőrzésre. Még mindig vannak választási plakátok a villanyoszlopokon. Miért nem értesítették a lakosokat a trianoni emlékmű eltolt avatási időpontjáról, miért volt ott sajátos koszorúzás?

V: Az idén a vöröskereszt révén lehetett megoldani az idősek ajándékozását. Belső ellenőrzési terv mindenütt van. A napköziben a HCCP-nek megfelelően jól működ-

Korpás Lajos belvízzel kapcsolatos hozzászólása (Fotó: K. Gy.)

dünk. Meg lehet tudni több forrásból is a sport pénzügyi dolgait.

– folytatás a 2. oldalon –

Közmeghallgatás – folytatás az 1. oldalról –

Plakátok a választásokat követő 30 napig lehetnek a köztereken, ha még vannak ilyenek, akkor telefonálni kell a hivatalba. Az árvízi védekezés, az ócsánalosi kitelepítés miatt eltörpült a trianoni emlékmű módosított avatási időpontja. Mindenki maga koszorúzhatott az avatás után.

K: A sikerek elismerésre méltóak, de sötét árnyék vetül rájuk az árvíz és belvíz miatt. A Hernádba kell elevezetni a vizet. Nyáron már sikerült néhány méterrel csökkenteni a tavak vízmélységét. Az árvízi védekezés, a belvízkérdés önálló napirendi pont legyen az önkormányzatnál. Rendbe kell tenni a Bársonyos medrét és a csatornákat. Ki kell azokat tisztítani. Szabályoz-

Hozzászólás a közmeghallgatáson (Fotó: T. L.)

ni kell a tavak vízszintjét. Lehet számítani a falu tenni akarására is. Vannak pozitív

példák, hogy összefogással mit lehet elérni, pl. itt az OKE működése. Ha nem találunk megoldást, tönkre fog menni a település ingatlanpiaca. Árnyék ez a tevékenység a többi jóra.

V: Hívunk vízügyes szakembereket, a kérdést a képviselő-testület meg fogja tárgyalni.

K: Segítek, ha kell, van vízügyes tapasztalatom.

V: Köszönjük.

K: A kidöntött buszmegállót ki fogja helyreállítani?

V: Megtettük a feljelentést, a buszmegállók kérdése napokon belül rendeződni fog.

K: A szántóföldről a Kölcsey utcába folyik a víz. Miért kell messzire menni a vízügyi kérdéseket intézni? Önkényesek a házak előtti vízelvezető árkok. A hivatalból ki kellene menni, hogy miként kellene ásni. A 10 tonnás táblát nem veszik figyelembe az autósok a

Kölcsey utcában. A kocsik tönkre tették az utakat.

Polgármesteri válasz (Fotó: K. Gy.)

V: A vízszolgáltatással most foglalkozunk. A hivatal szívesen küld ki építész az árkok kijelöléséhez. A rendőrség és a polgárőrség figyelmét felhívjuk a vétségeket elkövetőkre, ha kell, fekvőrendőrt helyezünk ki. 2011-ben vélhetően a Petrovics utca kerül felújításra.

K: A Bem utcában kicsi a szennyvízát-emelő. Kettőre lenne szükség. Ez is hozzájárul a magas talajvízszinthez.

V: Mi is jeleztük a szolgáltatónak. Ha kell, mi is segítünk.

K: A Bem utcában nagyok a kátyúk, be kellene azokat tömni.

V: Eddig nem volt erre pénz, de fogunk vele foglalkozni.

- T. L. -

Digitális kompetencia-fejlesztés infrastrukturális feltételeinek biztosítása az ongai általános iskolában

Általános iskolánk modernizálásában hamarosan új mérföldkőhöz jutunk. A 2010-es év utolsó negyedében sikeresen befejeződött a nyílászárók teljes körű cseréje. Az 1. számú épület homlokzatára szigetelés és nemesvakolat is került. A munkálatok közben egy már elfeledett pályázat körül izzott fel ismét a levegő. A Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program keretében még 2008 márciusában nyújtottunk be pályázatot. A pályázati programot akkor elfogadták, támogatásra alkalmasnak találták, de a határidők folyamatosan csúsztak. 2010 őszére azonban ismételen kedvező hírek érkeztek a Nemzeti Fejlesztési Ügynökségtől. A szerződés-kötés folyamata lassan elindult. November 22-től pedig felgyorsult ütemben megkezdődött az apró részletekbe menő

pontosítás, a szerződés véglegesítése. Az év végére minden reményünk szerint aláírt és végrehajtható megállapodást sikerül kötni az Irányító Hatósággal.

A számítógéppark fejlesztésére és a ma legkorszerűbbnek mondott intelligens táblák felállítására úgy látszik, mégis sor kerülhet. A beszerzésekre 2011 tavaszán és nyár elején kerülhet sor. Az eszközöket az oktatásban 2011 szeptemberétől használhatjuk.

A program keretében 28 komplett számítógép konfiguráció kerül elsősorban az informatika termék hiányzó géppállyaiba. Az aktív táblákkal a felső tagozatos szaktantermi felszereltséget kívánjuk növelni a szemléltetés erősítése érdekében. A program nagyon fontos eleme a hálózatos működés biztosítása intézményi szín-

ten. A tanulók munkáikat egy központi rendszeren keresztül tarthatják egy kézben és az órai munkáikat az internet segítségével bárhol és bármikor elérhetik. A tanítás-tanulás informatika órán megismert elemei így lassan a többi tantárgy világába is beszivároghatnak az eredményesebb tanulást szolgálva.

A program részleteiről folyamatosan tájékoztatást adunk.

- Kovács György
programkoordinátor -

Az önkormányzat 2011. évi munkaterve

Onga Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete az alábbiakban előre tervezett időpontokban, 15 órai kezdettel tartja üléseit a felsorolt napirendi pontok szerint a Polgármesteri Hivatal tanácskozótermében.

2011. január 25.

- Beszámoló a Polgármesteri Hivatal és a karbantartó csoport munkájáról
Előadó: jegyző, karbantartó csoportvezető
- Tájékoztató a Miskolci Többcélú Kistérségi Társulás működéséről Onga önkormányzatnál
Előadó: polgármester
- Képviselő-testület által hozott határozatokról és azok végrehajtásáról szóló jelentés megtárgyalása
Előadó: polgármester
- Bejelentések

2011. február 15.

- 2011. évi költségvetés megtárgyalása
Előadó: jegyző
- Adóigazgatási tevékenység értékelése
Előadó: jegyző
- Temető üzemeltetőjének beszámolója a köztemető helyzetéről
Előadó: jegyző
- Bejelentések

2011. március 22.

- 2010. évi költségvetés módosítása
Előadó: jegyző
- 2011. évi költségvetés elfogadása
Előadó: jegyző
- Sporttelep és sportbűfé üzemeltetésének alakulása
Előadó: jegyző
- Bejelentések

2011. április 19.

- 2010. évi költségvetés végrehajtásáról szóló jelentés megtárgyalása (zárszámadás)
Előadó: jegyző
- Szociálpolitikai támogatási rendszer alakulása
Előadó: jegyző
- Beszámoló a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokról, szociális és családgondozói feladatokról
Előadó: jegyző, Hadházi Ferencné intézményvezető
- Beszámoló a fogyatékosok nappali intézményének működéséről
Előadó: intézményvezető, jegyző
- VI. Ongai Kulturális Napok megtárgyalása
Előadó: Takács László, az Ongai Kulturális Egyesület elnöke
- Bejelentések

2011. május 17.

- Onga nagyközség közbiztonságának helyzete
Előadó: rendőrkapitányság, Felsőzsolcai Rendőrőrs őrsparancsnoka
- Ongai Polgárőr Egyesület tájékoztatója éves tevékenységéről
Előadó: polgárőr egyesület elnöke

- Ongai Tűzoltó Egyesület tájékoztatója éves tevékenységéről
Előadó: tűzoltó egyesület elnöke
- A Barátság Nyugdíjas Klub tájékoztatója éves tevékenységéről
Előadó: klubvezető
- Ongai Kulturális Egyesület tájékoztatója
Előadó: Takács László, egyesületi elnök
- Tájékoztató a közterület-felügyelők tevékenységéről
Előadó: Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatal Közterület-felügyeleti, Rendészeti és Ellátási Főosztály vezetője
- Bejelentések

2011. augusztus 23.

- 2011. I. félévi gazdálkodás értékelése
Előadó: jegyző
- Tájékoztató a sportegyesület éves tevékenységéről
Előadó: sportegyesület elnöke
- Beszámoló a nagyközség közművelődéséről, tervezett programokról, feladatokról
Előadó: könyvtáros
- Bejelentések

2011. szeptember 20.

- Tájékoztató a nagyközség egészségügyi helyzetéről
Előadó: I–II. körzetek háziorvosai, gyermekorvos, fogorvos, I–II. körzet védőnői
- Beszámoló a Hernád Közmű Kft. munkájáról
Előadó: polgármester
- Bejelentések

2011. október 18.

- Beszámoló az iskolai és óvodai oktató-, nevelő munkáról
Előadó: iskolaigazgató, óvodavezető
- Cigány Kisebbségi Önkormányzat éves tevékenységének értékelése
Előadó: kisebbségi önkormányzat elnöke
- Bejelentések

2011. november 22.

- 2011. III. negyedéves gazdálkodás értékelése
Előadó: jegyző
- 2012. évi költségvetési koncepció megtárgyalása
Előadó: jegyző
- Közmeghallgatás anyagának megtárgyalása
Előadó: polgármester
- Bejelentések

2011. december 13.

- 2012. évi térítési díjak megállapítása
Előadó: jegyző
- 2012. évi munkaterv megtárgyalása
Előadó: polgármester, jegyző
- Bejelentések

KÖZMEGHALLGATÁSOK: előre jelzett és meghirdetett időpontokban Ongán a művelődési házban, ill. Őcsánalison a közösségi házban.

December 14-én tartotta soron következő önkormányzati ülését a képviselő-testület.

2011. évi költségvetési koncepció elfogadása

Onga Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta a 2011. évre szóló költségvetési koncepciót, és azt a vitában elhangzottak figyelembevételével elfogadta. A költségvetési rendelet-tervezet elkészítése során a következő feladatok elvégzését tartja szükségesnek. A végleges költségvetés összeállítása során a következő alapelvek érvényesülését kell biztosítani:

1. Intézményhálózat biztonságos működtetése, az önkormányzati törvény szerinti alapellátás biztosítása, takarékos gazdálkodás és költségvetési felelősség szem előtt tartásával.

2. A költségvetési hiány mérséklése érdekében a képviselő-testület intézményeinek kihasználtsága érdekében tervet kell készíteni. Törekedni kell a pályázatokon való részvételi lehetőségek körültekintő felmérésére a minél kisebb önrő szükségessége érdekében.

3. A költségvetési rendelet-tervezet összeállítása során a működési és fejlesztési célú hitel együttesen nem haladhatja meg a kiadási főösszeg 15%-át.

4. A működési kiadások tervezése során az előző évi módosított előirányzathoz képest az átlagkeresetek, dologi kiadások szinten tartásával kell számolni.

5. A kiadási főösszeghez viszonyítva az általános tartalék összege 1,8%-nál, a céltartalék esetében 1,8%-nál nem lehet kevesebb.

6. A képviselő-testület a 2011. évre nagyobb volumenű beruházást és felújítást saját erőből nem tervez. A kötvény kibocsátásból származó hitelfizetési kötelezettség 2012-től kezdődik. A Felsőzsolca és Vidéke Takarékszövetkezethél rendelkezésünkre álló 10 millió forint hitelkeret lejáratú ideje 2011. augusztus 4.

7. A folyamatban lévő fejlesztéseken túl további fejlesztési kiadás csak az alapvető működés biztosításán túlmenően rendelkezésre álló források függvényében lehetséges.

8. A végleges költségvetési rendelet-tervezet kidolgozása során tovább kell keresni a bevételek növelésének és a kiadások csökkentésének lehetőségeit.

Önkormányzati ülésről

9. Az intézmények költségvetési előirányzatait az intézményvezetőkkel történő egyeztetés útján kell kialakítani.

Díjmelések

Az önkormányzat elfogadta a 2011. évre vonatkozó önkormányzati díjtételeket. (Lásd erről külön cikkünket.)

Szabálysértési rendelkezés

A képviselő-testület módosította a szabálysértési összegeket. Aki a települési szilárd- és folyékony hulladékkezelésről, az egyes helyi közszolgáltatások kötelező igénybevételéről és a köztisztaság fenntartásáról szóló rendelet 3.§, 5.§, 6.§, 6/A.§, 7.§, 7/A.§, 9. §, 10.§, 11.§ 13/A.§ rendelkezéseit megszegi, és cselekménye nem tartozik súlyosabb jogi megítélés alá, szabálysértést követ el, és 50.000,- Ft-ig terjedő pénzbírsággal sújtható. Köztisztasági szabálysértés elkövetése esetén helyszíni bírság alkalmazásának van helye, melynek összege 3000,- Ft-tól 20.000,- Ft-ig terjedhet.

Aki a köztisztasági rendeletben meghatározott magatartási szabályokat, kötelezettségeket és tilalmakat megszegi, szabálysértést követ el, és 50.000,- Ft-ig terjedő pénzbírsággal sújtható.

Hasonló összegekre módosultak a közterület használatáról, védelméről és a közterület-használat díjáról, illetve az állattartás szabályairól szóló rendeletek szabálysértési összegei.

2011. évi munkaterv elfogadása

A képviselők elfogadták az önkormányzat 2011. évi munkatervét. (Lásd erről külön cikkünket.)

Köztisztviselők teljesítménykövetelményei

Onga Nagyközség Önkormányzati Képviselő-testülete megtárgyalta a Polgármesteri Hivatalban foglalkoztatott köztisztviselők teljesítménykövetelmények alapját képező célokra vonatkozó javaslatot, mely alapján a 2011. évben a köztisztviselők teljesítménykövetelmények alapját képező célokat az alábbiak szerint állapította meg:

– A képviselő-testületi ülések szakmai igazgatási és jogi előkészítése, a lebonyolítás feltételeinek biztosítása.

– A polgármester, illetőleg a jegyző feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati és államigazgatási ügyek előkészítése.

– A Ktv.-ből eredő feladatok ellátása.

– A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény és végrehajtási rendeleteik módosításából eredő feladatok végrehajtása.

– Az önkormányzat gazdálkodására vonatkozó rendelkezések maradéktalan betartása.

– Onga Nagyközségi Önkormányzat fizetési kötelezettségeinek rendszeres, határidőben történő teljesítése, a költségvetés pénzügyi egyensúlyának biztosításához szükséges feladatok ellátása.

A Polgármesteri Hivatal alapító okiratának módosítása

Onga Nagyközség Önkormányzati Képviselő-testülete az államháztartásról szóló 1992. XXXVIII. törvény, valamint az államháztartás működési rendjéről szóló 292/2009. (XII. 19.) Kormányrendelet alapján módosította a 86/2009. (IX. 22.) sz. képviselő-testületi határozatát.

Várossá nyilvánítás kezdeményezése

Onga Nagyközség Önkormányzati Képviselő-testülete a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. tv. 59. §-a alapján kezdeményezte a Magyar Köztársaság elnökénél Onga várossá nyilvánítását.

2011. évi kulturális napok

Onga Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2011-ben tartandó kulturális napok időpontját 2011. június 2–4. napjára határozta meg.

Belvíz

Az önkormányzat tárgyalta a magas talajvízszint okozta és az egyre romló belvízi helyzetről. A településnek teljesen új vízrendezési tervre és annak gyakorlati megvalósítására lenne szüksége, ami közel egy milliárd forintba kerülne. Önrőből ezen költségek előteremtésére semmilyen mód nincs. A szivattyúzás, a homokzsákok és a közmunka felhasználása a probléma elhárítására nem alkalmas.

- T. L. -

2011. évi díjtételek Ongán

A nagyközség képviselő-testülete 2010. decemberi ülésén döntött a 2011-re vonatkozó közérdekű díjemelésekről, amelyeket alább teszünk közzé. A közölt összegek 2011. január 1-étől érvényesek. A részletes rendeletek megtekinthetők a Polgármesteri Hivatalban, illetve a nagyközség honlapján: www.onga.hu.

Az oktatási, nevelési intézményekben fizetendő térítési díjak összege

Térítési díj:

- Általános iskolában napközi: 325,- Ft.
- Általános iskolában ebéd: 200,- Ft.
- Óvodákban ebéd: 264,- Ft.

A 2011. január 1-től a fizetendő térítési díj az ÁFA-t nem tartalmazza. Az oktatási és nevelési intézményekben fizetendő térítési díjak összegéből az alábbi kedvezmények vehetők igénybe:

Az iskolában és óvodában 100%-os térítési díjkezdményben részesül:

- az az óvodás gyermek, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő 1–6. évfolyamos tanuló, továbbá 2010. szeptember 1-től a 7. évfolyamos tanuló. 2011. szeptember 1-től a 8. évfolyamos tanuló.

50%-os kedvezményben részesül:

- az az óvodás, aki 3 vagy több gyermekes családban él, illetve tartós beteg,
- az a 8. évfolyamos tanuló, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- az a 1–8. évfolyamos tanuló, aki 3 vagy több gyermekes családban nevelkedik,
- az a 1–8. évfolyamos tanuló, aki tartós betegségben szenved,
- az iskolaotthonos oktatásban részesülő tanulók.

A vendég ebéd térítési díj összege maradt 600,- Ft.

Az intézményekben dolgozók részére az étkezési térítési díjak mértéke az alábbiak szerint határozott meg: alkalmazotti ebéd térítési díja: 336,- Ft, napközi konyhai alkalmazottak kötelező étkezési térítési díja (3 x-i étkezés) 364,- Ft. A térítési díj a fizetendő ÁFA-t nem tartalmazza.

Az önkormányzat tulajdonában lévő önkormányzati lakások bérleti díjai

- Az összkomfortos szolgálati lakás lakbér mértéke: 210,- Ft/m²/hó.
- A komfortos szolgálati lakás lakbér mértéke: 170,- Ft/m²/hó.
- A nem lakás céljára szolgáló helyiség esetében a lakbér mértéke: 140,- Ft/m²/hó.
- A költségápolon meghatározott lakbér összege: 505,- Ft/m²/hó.

A temetőről és a temetkezési tevékenységről

A fizetendő díj az ÁFA-t nem tartalmazza.

- A ravatalozó használati díja: 4600,- Ft.
- A sírmegváltás díja: 11 500,- Ft.
- Egyéb vállalkozók által a temetőben végzett – engedélyezett – munkálatok idejére fizetendő energia ill. vízdíj sírrelékeként: 17 000,- Ft.
- Az egyéb vállalkozók által a temetőben végzett – engedélyezett – munkálatok idejére fizetendő óvadék: 18 000,- Ft.
- Alaprávatalozás díja: 8500,- Ft.
- Egyszemélyes sírhely: 15 000,- Ft.
- Sírfelbontás: 10 000,- Ft.
- Kriptahely: 42 000,- Ft.
- Kriptahely megváltás. 35 000,- Ft.

Közterület használati díjak

- A közterületbe benyúló üzlethomlokzatok (portál), kirakatszekrény, üzleti védőtető (előtető), emyőszerkezet, hirdető berendezés (fényreklám), cég- és címtábla. 1600,- Ft/év/m²
- Árusító és egyéb fülke: 600,- Ft/m²/hó.
- Gépjárművek, bérkocsik állomáshelye gépkocsiként (járműszerelvényenként): 16 000,- Ft/év/tgk. + szerelvényenként: 23 000,- Ft/év.
- Építési munkával kapcsolatos építőanyagok és törmelékek (lakásépítés, lakóépület javítása esetén): 50,- Ft/m²/nap.
- Idényjellegű, alkalmi és mozgóárusítás: 220,- Ft/m²/nap.
- Film és televízió-felvétel: 220,- Ft/m²/nap.
- Vendéglátó-ipari előkert: 50,- Ft/m²/hó.
- Mutatványos tevékenység: 420,- Ft/m²/nap.
- Gázközműre történő rácsatlakozás céljából történő közterület-igénybevétel egyszeri díja (ingatlanonként): 56 000,- Ft.

Az intézmények helyiségeinek bérleti díja

Időtartam	művelődési ház nagyterem+ mellékhelyiség (Ft)	Előtér (Ft)
0–2 óra	8400	4200
0–4 óra	12 600	6400
0–8 óra	15 700	8000
0–24 óra	21 000	10 500
Esküvő összes helyiséggel:		35 000,- Ft/nap
Ócsanálós közösségi ház		10 000,- Ft/alkalom
Oktatási intézmények		
- általános iskola tornaterem		3600,- Ft/óra
- oktatási helyiségek		3600,- Ft/óra
- napközi étkezdéje		4200,- Ft/alkalom
- napközi étkezdéje, konyhai szolgáltatással (0–4 óra)		5000,- Ft/alkalom
- napközi esküvőre összes helyiséggel és szolgáltatással		35 000,- Ft/alkalom
- műfüves pálya öltözővel		5000,- Ft/óra
- sportpálya öltözővel		5000,- Ft/alkalom

A TELEHÁZ szolgáltatási díjai nem változtak.

Az önkormányzati tulajdonú VÍZI KÖZMŰ-ből a Hernád Közmű Kft. által szolgáltatott csatorna díja Ócsanálósan

A Hernád Közmű Kft. (szolgáltató) által biztosított csatornadíja: 1612,- Ft/m³-ről. 1684,50 Ft/m³-re nőtt. A megállapított díj az általános forgalmi adót és a vízterhelési díjat nem tartalmazza. A megállapított díjat a szolgáltatónak a lakossági fogyasztók esetében olyan mértékben kell csökkenteni, amilyen mértékű támogatást az állami költségvetésben előirányzott összegből a Tárcaközi Bizottság döntése alapján kap. A megállapított díjjal a számlázást gazdálkodó szervezet felé havonta, a lakosság felé kéthavonta a bekötési vízmérőóra állására alapozva kell alkalmazni.

Szemétszállítás díja

A szemétszállítás díja 2011 januárjában nem változik. 2011 februárjától új szolgáltatási szerződés kerül megkötésre, remélhetőleg kedvezőbb feltételekkel és díjakkal.

Kötelező kéményseprő-ipari közszolgáltatás

A kéményseprési díjak – kéménytípusról függetlenül – egységesen 3%-kal emelkedtek. (A kéménytípusokra lásd az Ongai Kékdaru 2009. januári számát, illetve <http://www.okeonga.hu/kekdaru/0901/8> weboldalt.)

- T. L. -

2010 képekben

Az alábbi képes beszámoló 2010-ben nagyközségünk életének – a teljesség igénye nélkül – néhány fontosabb eseményeiből szemezget. Olyan fotókat válogattunk össze, amelyeket folyóiratunk hasábjain eddig még nem tettünk közzé.

- T. L. -

Kétszer is meg kellett küzdeni az árral Ócsanálason (Fotó: K. Gy.)

Átadásra került a történelmi emlékpark első szakasza és a trianoni emlékmű (Fotó: T. L.)

A Polgármesteri Hivatal átalakítása (Fotó: T. L.)

Megújult a Rózsa F. utcai orvosi rendelő (Fotó: Zs. B.)

Teljes nyílászáró csere az alsós iskolaépületben (Fotó: K. Gy.)

A Bársonyos mellett is védekezni kellett a júniusi árvíznel (Fotó: T. L.)

Átadásra került a Darvas Közösségi Ház és Múzeum (Fotó: T. L.)

Műfüves focipálya épült (Fotó: K. Gy.)

Történelmi tanösvény került kialakításra (Fotó: T. L.)

Térfigyelő kamerarendszer került kialakításra (Fotó: T. L.)

Óriási pusztítást okozott az augusztus 6-ai vihar (Fotó: T. L.)

Az ongai labdarúgó utánpótlás elmúlt félévéről

Ismételten eltelt egy félév, amely során nagyközségünk fiatal labdarúgói számos örömteli pillanattal örvendeztették meg azokat, akik valamilyen formában kötődnek az ongai labdarúgáshoz. A következőkben azt nézzük meg, milyen félévet hagytunk a hátunk mögött.

Kezdjük talán a legkisebbekkel, akik a hagyományosnak mondható böcsi tornákon vettek részt, szám szerint három ilyen megmérettetésen. Az U7-es korosztály általában a harmadik helyen végzett. Az U9-es csapat szintén a bronzpozíciót sajátította ki magának. Ennek oka lehet, hogy generációváltásra került sor, emiatt a tavalyi „siker csapatból” sokan az U11-es kerethez csatlakoztak, ahol megállták a helyüket. Bizonyítja ezt az, hogy mind a három alkalommal a második helyen zárták a tornát. Ezért dicséret illeti őket. A fiúkat Varacsikai István edző készítette fel Simon Imre és Szabó Zoltán segítségével, amit itt is szeretnénk nekik megköszönni.

Az éven sajnos két korosztályos csapat megszűnt, így a nagypályás bajnokságban csak az U19-es csapatunk vett részt. A tavalyi utolsó fordulóban elbukott bajnoki arany után, az idén a biztos bajnoki címet tűzték ki célul a fiúk. Az edző elvárása az 1–3. hely valamelyike. Ezt a já-

tékosok teljesítették, mivel veretlenül, 3 pont előnnyel vezetik a tabellát. Az idény kezdete előtt a kemény alapozás után egy 4 napos edzőtáborban vettünk részt a Plaszkó család jóvoltából Monokon. A hangulat ismételten nagyon jó volt, az új fiúk sikeresen beilleszkedtek, a csapat sokkal jobban összekovacsolódott. A tábor után edzőmeccsekkel hangoltunk a bajnokságra. A szezon során elkönnyelhettünk 12 győzelmet és 3 döntetlent. A gólarányunk eléggé figyelemre méltó: 65-8. A leghosszabb góltalansági sorozatunk 315 perc volt. A csapat 87%-os összteljesítményt nyújtott. Házi gólkirályunk Hegedűs Márk lett 20 góllal, a képzeletbeli dobogón végzett még Krajcz Roland 12, illetve Köteles Ádám 8 góllal.

Az idény közepén egy új mezgarnitúrával gazdagodott a csapat, amelyet edzőjük nyert egy pályázat keretein belül, és az iskola juttatott el hozzá.

Reméljük a tavaszi szezon is hasonló sikereket tartogat majd, és egy félév múlva egy bajnokcsapatot értékelünk.

A csapat tagja volt: Burján Krisztián, Csontos Dávid, Hegedűs Márk, Illés Máté, Juhász Dávid, Kovács Krisztián, Kovács Viktor, Köteles Ádám, Krajcz Roland, Lakatos János, Mulató Milán, Orosz Róbert, Stefán Szabolcs, Szabó Zoltán, Tóth Viktor, Varacsikai Ádám és Vidó Dávid. A csapat edzője Varacsikai István.

Végezetül szeretnénk megköszönni mindazok segítségét, akik valamilyen formában hozzájárultak ahhoz, hogy a fiúk minél jobban szerepeljenek! Ők a következők voltak: Madzin Tibor, Papp Balázs, Rózsa László, Gondos Andorné, a Plaszkó házaspár, Berta István, Kosnyíder Csaba, Szlifka Miklós, Homovics János, Péli Tibor, Miklósi Erzsébet, Kovács Tamás, Varacsikai István és Varacsikai Istvánné.

A jól sikerült félévet 2010. december 11-én a nagyközségi művelődési házban zárta le az U19-es csapat. Azt est folyamán értékeltük a magunk mögött hagyott hónapokat. Kiosztásra kerültek a hagyományosnak mondható díjaink. A legjobb játékos Juhász Dávid lett, míg a játékos társak Krajcz Rolandot választották meg a félév játékosának. A gólkirályi cím Hegedűs Márk tulajdonába került, a legtöbbet fejlődött játékos pedig Kovács Krisztián lett. Az esten részt vett Madzin Tibor polgármester, egyesületünk elnöke, Papp Balázs szakosztályvezető, Simon Imre többszörös utánpótlás válogatott labdarúgó, támogatóink, a Plaszkó házaspár, Berta István szertáros, Kosnyíder Csaba, s végül, de nem utolsó sorban Gondos Andorné, illetve szüleim, akik nélkül az említett este nem jöhetett volna létre. A hajnalig tartó mulatozás után búcsút vetünk egymástól és az őszi szezontól.

- V. I. -

Az építésügyi hatósági bejelentési eljárásról

Szinte mindenki építkezik egyszer vagy felújítja, átalakítja lakását, melléképületeit esetleg garázsát. Van aki folyamatosan ezt teszi az ingatlanán. Sok kellemetlen bosszúságtól kíméljük meg magunkat, kerüljük el a szomszédokkal a felesleges vitát, ha ismerjük a helyi építési szabályozást, tudjuk, mire kell vigyázni, mit tehetünk, mit nem tehetünk, milyen bejelentési, engedélyeztetési köteletségünk van. Különösen fontos lehet a szabályok ismerete annak, aki például az árvíz okozta pusztítás után akar építkezni az ingatlanon. Az elkövetkező két hónapban – három részletben – közzétesszük a helyi építésügyi hatósági szabályozás legfontosabb pontjait.

A bejelentési eljárás szabályai 2010. május 28-i hatállyal jelentősen módosultak. A bejelentési eljárás a kevésbé jelentős építések esetében alkalmazható tevékenység, melynek keretében az előzetes engedélyezés helyett utólagos kontrollt gyakoroljon a hatóság. Az építetők bontási, építési vagy használatbavételi bejelentést kötelesek tenni. Az építetőnek kiemelten fontos érdeke, hogy a bejelentési eljárás szabályait ismerje, hiszen itt előfordulhat, hogy a hatóság olyan építményt bontat le, amiről az építető úgy gondolta, hogy szabályosan készült el.

A bejelentés olyan egyszerűsített építésügyi hatósági engedélyezési eljárás, amely

- az eljárási kódexben [193/2009. (IX. 15.) Kormányrendelet (továbbiakban: Eljr.)] meghatározott kérelem és egyszerűsített dokumentáció melléklet benyújtásával indul;

- feltételei: az építésügyi hatóság a kérelemnek helyt ad, az ügyben nincs ellenérdekű ügyfél és a szakhatóság az építési tevékenységhez kikötés nélkül hozzájárul;

- a bejelentés tudomásul vétele egyszerűsített határozat, tudomásul vételének megtagadása alakszerű határozat hozatalával történik [Engr. 17. §].

Fontos tudni, hogy a bejelentés nem mentesíti az építetőt az építési tevékenység megkezdéséhez a külön jogszabályok szerint szükséges más hatósági engedélyek megszerzésének kötelezettsége alól [Engr. 23. §].

Az építésügyi hatósági bejelentés fajtái:

a) építési bejelentés: az 37/2007. (XII. 13.) ÖTM rendelet (továbbiakban: Engr.) 1. számú melléklet IV. oszlopa szerinti, az **1. számú mellékletben** részletezett építési tevékenységek,

b) bontási bejelentés: az Engr. 1. számú melléklet VII. oszlopa szerinti bontási tevékenységek,

c) használatbavételi bejelentés: az Engr. 1. számú melléklet X. oszlopa szerinti használatbavétel.

Az építési bejelentés:

A bejelentéssel egyidejűleg kezdődhet az építkezés!

Az engedélyezésnél megszokott eljárástól eltérően az építető a bejelentés megtételével egyidejűleg meg is kezdheti az építési tevékenységet.

Bejelentés alapján építési és bontási tevékenység csak az Engr.-ben meghatározott építészeti-műszaki dokumentáció birtokában végezhető, azonban azt az építésügyi hatósághoz nem kell becsatolni. A dokumentációt az építető köteles az építés helyszínén tartani és építésügyi hatósági ellenőrzés során a hatóság rendelkezésére bocsátani [Eljr. 45/D. §]. Bejelentési eljáráshoz szükséges építészeti műszaki dokumentáció tartalmát a **2. számú melléklet** tartalmazza.

Alkalmazandó előírások!

A bejelentéssel induló építési tevékenység során az előzőeken túl az építésre vonatkozó jogszabályi környezet – **3. számú melléklet** – mellett vizsgálni kell az adott település helyi építési szabályzatát és a helyi értékvédelemről szóló önkormányzati rendeletet, továbbá – ha van – az építészeti-műszaki tervtanácsokról szóló helyi rendelet is.

A helyi értékvédelemről szóló önkormányzati rendelet akkor is helyi védelem alá helyezhet egy ingatlant, ha a védelem ténye a tulajdoni lapról nem derül ki. A helyi rendeletek a bejegyzés vagy az engedély és bejelentés nélkül végezhető építési tevékenységek esetére is előírhatják az építésügyi hatósággal történő egyeztetést.

Ne feledkezzünk el a szabályos bejelentésről!

Nem szabad azt gondolni, hogy mivel a bejelentéshez kötött építkezéseket a jogalkotó kisebb súlyúnak minősítette, akkor a bejelentés elmaradása vagy a bejelentéstől eltérő kivitelezés nem jár súlyos következményekkel. A bejelentés nélküli vagy attól

eltérő építés következménye is építésrendészeti eljárás lefolytatása lesz, amely akár bontás elrendelésével vagy építésügyi bírság kiszabásával is végződhet.

Mivel a bejelentéssel egyidejűleg megkezdődhet a kivitelezés – vagyis nincs előzetes hatósági kontroll – az építető saját érdeke, hogy az építési engedélyhez kötött tevékenységeknél alaposabban járja körül a jogszabályi feltételeket, illetve kérje számon a tervezőn az előzetes és alapos egyeztetést.

A bejelentés hatálya

Az építési és a bontási bejelentés megtételétől számított hat hónapig folytatható építési vagy bontási tevékenység, ezt követően a tevékenység jogszerűen nem folytatható, befejezetlen építési vagy bontási tevékenység esetén a tevékenység folytatásához új bejelentést kell tenni (erre a hatóság köteles a bejelentő figyelmét felhívni).

A bejelentés tartalma

A bejelentés az általános építésügyi hatóságnál terjeszthető elő.

A bejelentés tartalmazza

- a) a bejelentő nevét, megnevezését,
- b) a bejelentő lakcímét, szervezet esetén székhelyét,
- c) az építési tevékenységgel érintett ingatlan címét, helyrajzi számát,
- d) a bejelentés fajtáját,
- e) a bejelentés tárgyát és annak rövid leírását a bejelentéssel érintett építmények számának, típusának és rendeltetésének megjelölésével,
- f) a bejelentés tárgyával összefüggésben korábban keletkezett hatósági döntések megnevezését, számát és keltét,
- g) a bejelentő építető aláírását és nyilatkozatát arról, hogy rendelkezik építési jogosultsággal,

- h) az építési és bontási bejelentéshez csatolt tervezői nyilatkozatot, vagy a használatbavételi bejelentéshez csatolt felelős műszaki vezető nyilatkozatát és

- i) az eljárási illeték vagy igazgatási szolgáltatási díj megfizetésének igazolását [Eljr. 45/B. §].

A hatósági bejelentést a **4. számú melléklet** szerinti formanyomtatványon kell benyújtani:

Tervdokumentáció helyett tervezői nyilatkozatot kell benyújtani.

Láthatjuk, hogy a bejelentés tartalmi előírásai közül hiányzik a tervdokumentáció. A bejelentési eljárásban az építésügyi hatósághoz nem kötelező a tervdokumen-

táció benyújtása, azt a tervezői nyilatkozat pótolja.

A tervezői nyilatkozat tartalmazza:

a) az építető nevét, jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet esetén megnevezését,

b) a felelős tervező nevét, címét, jogosultsága számát,

c) az építési tevékenység

ca) megnevezését,

cb) helyét, az ingatlan címét, helyrajzi számát, és

cc) rövid leírását, jellemzőit, valamint

d) a tervező nyilatkozatát arról, hogy

da) a tervezett építési tevékenység az Engr. előírásai szerint bejelentés köteles, a bejelentéshez előírt építészeti-műszaki dokumentáció elkészült és az abban általa tervezett építészeti-műszaki megoldás megfelel a vonatkozó jogszabályoknak, általános érvényű és eseti előírásoknak,

db) a vonatkozó nemzeti szabványtól eltérő műszaki megoldás alkalmazása esetén a szerkezet, eljárás vagy számítási módszer a szabványossal legalább egyenértékű,

dc) az adott tervezési feladatra azonos módszert alkalmazott a hatások, terhek és az ellenállások, valamint a teherbírási megállapítására, és azt a tervezés során teljes körűen alkalmazta,

dd) az építmény tervezésekor alkalmazott műszaki megoldás az Étv. 31. § (2) bekezdés c)-h) pontjában meghatározott követelményeknek megfelel,

de) egyeztetett-e az érintett közműszolgáltatókkal és mi az egyeztetés tartalma,

df) az építési, bontási tevékenységgel érintett építmény tartalmaz-e azbesztet, és

dg) az általa tervezett építmény megfelel-e az energetikai követelményeknek és az ezt igazoló energetikai számítást az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról szóló miniszteri rendelet szerint elkészítette [Eljr. 45/B. §].

Mennyibe kerül a bejelentési eljárás?

A bejelentési eljárás illetéke 20 000 forint [1990. évi XCIII. tv. Melléklet XV. pont].

Ügyintézési határidő nincs.

Az általános értelemben vett ügyintézési határidő a bejelentési eljárásban nincs. Az építésügyi hatóság a bejelentés megérkezésétől számított tíz munkanapon belül a bejelentésben foglaltakat hivatalból nyilvántartásba veszi, és az erről szóló határozatában – a bejelentés fajtájától függően – tájékoztatja a bejelentőt arról, hogy

a) a bejelentés alapján annak megtételétől számított legfeljebb hat hónapig folytatható építési vagy bontási tevékenység,

ezt követően a tevékenység jogszerűen nem folytatható, befejezetlen építési vagy bontási tevékenység esetén a tevékenység folytatásához új bejelentést kell tenni,

b) a bejelentett építési vagy bontási tevékenységtől Engr. szerint bejelentéshez kötött építési vagy bontási tevékenység végzésével eltérni csak ismételt bejelentés alapján lehet, és

c) az Engr. szerint bejelentéshez kötött építési tevékenység befejezését követően használatbavételi bejelentést kell tenni [Eljr. 45/C. §].

Az építmény nyilvántartásba vétele:

Az építmény nyilvántartásba vételről szóló határozatnak tartalmaznia kell:

a) figyelmeztetést arra, hogy az építető az építési, illetve bontási tevékenység befejezését követően, a használatbavételi engedély kézhezvételét követő harminc napon belül (de legkésőbb a kikötések teljesítésekor) – a külön jogszabályban meghatározott minőségű és mennyiségű hulladék keletkezése esetén – köteles elkészíteni az építési tevékenység során ténylegesen keletkezett hulladékról az előírt építési hulladék nyilvántartó lapot, illetve a bontási tevékenység során ténylegesen keletkezett hulladékról az előírt bontási hulladék nyilvántartó lapot, melyet a környezetvédelmi hatósághoz kell benyújtania,

b) figyelmeztetést arra, hogy az építménybe építési terméket, berendezést, szerkezetet beépíteni csak annak megfelelőség-igazolása mellett lehet,

c) figyelmeztetést arra, hogy a tervezett építőipari kivitelezési tevékenység megkezdését az építésfelügyeleti hatósághoz be kell jelenteni, valamint

d) a bejelentés előterjesztésének napját [Eljr. 45/C. §, 29. §].

Eltérő eljárási szabályok:

A bejelentési eljárásra 2004. évi CXL törvény (továbbiakban: Ket.) szabályai csak akkor alkalmazhatók, ha az eljárási kódex külön hivatkozik rá (például a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvénynek a joghatóságra, hatáskörre és illetékességre, a kapcsolattartás általános szabályaira, a képviselőre és a határidő számítására vonatkozó szabályait alkalmazni kell).

Mivel nem a Ket. alapján folyik a bejelentési eljárás, fontos kiemelni, hogy például az alábbiak nem jelennek meg az eljárásban:

- nincs ügyfél csak a bejelentést tevő (ahol a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvény ügyfelet említ, és a Ket. szabályát alkalmazni kell, akkor az ügy-

félen a bejelentést tevő építetőt kell érteni);

- nincs a hatóságnak értesítési kötelezettsége (a 2009. október 1-je előtti szabály szerint az ingatlanal rendelkezni jogosultak értesítése volt mellőzhető, míg 2010. május végéig a bejelentőt nem, de a többi ügyfelet értesíteni kellett);

- nincs szakhatósági közreműködés [Eljr. 45/A. §].

A befejezést is be kell jelenteni!

Az építető haladéktalanul köteles bejelenteni a bejelentett építési és bontási tevékenység befejezését az építésügyi hatóságnak.

A felelős műszaki vezetői nyilatkozatnak az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló kormányrendeletben meghatározottakat, továbbá az érintett közműszolgáltatóval a követelmények teljesítése tekintetében lefolytatott egyeztetés eredményét kell tartalmaznia [Eljr. 45/B. §].

Kötelező ellenőrzés a hatály lejártá előtt:

A bejelentést követően a hatóság nem köteles a bejelentésben foglaltak valóságtartalmát ellenőriznie, de ez megtiltva sincs, a hatóság mérlegelési jogkörébe tartozik a döntés az ellenőrzés szükségességéről.

Az elsőfokú építésügyi hatóság a bejelentett építési vagy bontási tevékenység folytatását vagy megvalósítását, illetve a bejelentett használatbavételt viszont – az éves építésügyi hatósági ellenőrzés keretében – legkésőbb a bejelentés hatályának lejártát követő százharminc napon belül a helyszínen köteles ellenőrizni. Vagyis az utólagos ellenőrzést mindenképpen el kell végezni.

Az építésügyi hatóság a helyszíni ellenőrzéskor vizsgálja a bejelentésben és annak mellékleteiben foglaltak jogszerűségét és szakszerűségét, valamint hogy az elvégzett vagy folytatott tevékenység a jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelel-e.

Ha az építésügyi hatóság ellenőrzése során azt állapítja meg, hogy

- az építési vagy bontási tevékenységet bejelentés nélkül vagy a bejelentéstől eltérően végezték, illetve

- a használatbavétel bejelentés nélkül vagy a bejelentéstől eltérően valósult meg, a Eljr. szerinti építésrendészeti eljárást folytatja le, a bejelentett tevékenységet vagy építményt – a fennmaradási engedélyezés esetét kivéve – törli a nyilvántartásból, és a szabálytalan építés jogkövetkezményeit alkalmazza [Eljr. 45/D. §].

(Folytatjuk!)

- Polg. Hiv. -

A magyar pálinka folklórja és névkincse III. rész

Folytatjuk Balázs Géza A magyar pálinka folklórja és névkincse tanulmányának közlését. Ismerjük meg minél többen nagyközségünkben is a pálinka kultúrtörténetének néhány fontosabb állomását.

Erdélyi cukropálinka (cukrozott pálinka, édespálinka): Kalotaszegen a tejbemérés (juhmerés) alkalmával korábban az aszszonyok cukrozott pálinkát ittak – újabban vodkát, likórt. A kalotaszegi legényavatón Faragó József így írta le a cukropálinkát: „cukrot, szeszt vásárolnak és cukropálinkát vegyítenek”. Az Őrségben így készül a cukrozott pálinka: „Égetett pálinkát cukorral is csinálnak. Vagy egy negyed liter pálinkát töltenek egy tányérba, két kockacukrot vetnek beléje. Meggyújtják. A szesz kiég belőle, a viszszamaradó pálinka gyöngye és édes lesz” (Kardos László leírása). A szesz meggyújtása a régi krampampulira (lásd később) emlékeztető hagyomány. A cukorral, mézzel stb. ízesített és szesztartalmában gyöngített pálinkára vonatkozó sok adat azt bizonyítja, hogy korábban egy széles körben elterjedt pálinkázási szokás lehetett.

Köménymagos pálinka: A cukrozott vagy cukropálinkához hasonló ital a köményes vagy köménymagos pálinka. Sütő András prózájában is sokszor előfordul: „[a] szoba megtelik a pergelt cukor és köménymag illatával (...) a pálinkának szép rubinpiros színe van”.

Krampampuli: Német eredetű italféleség. A krampampuli cukorral kevert, fűszerezett pálinkából vagy rumból készült, felszolgáláskor (fogasztás előtt) rövid időre meggyújtott erős szeszes ital. Jelentős történeti utat futott be a krampampulinak nevezett likórféleség. Sokan az „ördög italának” tekintették. A szó föltehetően a latin *Crampus* „ördög” szóra megy vissza. A franciáknál *Crampon-boullie*, a lengyeleknél *krupnyik* a neve. Az etimológiai szótár szerint a magyar krampampuli közvetlenül a németből (*Krambambuli*) ered. Első magyar nyelvi előfordulása 1834-ből származik. A szó és az ital első népszerűsítői között ott találjuk Jókai Mórt. A *Lőcsei fehér asszony* című regényében ezt írja: „Krampampuli annak a pokolitalnak a neve”. A *Három királyok csillagában*, amely az 1800-as évek elején játszódik Komáromban, Jókai pontos receptjét is megadja: „Egy cintányérba jó erős törkölypálinkát öntenek, azt meggyújtják, s aztán a lobogó szesz közé cukorarabkákat, füget, mazsolaszörlöt, mandulát dobálnak. A sercegő borszesz kék-zöld lángot vet, a füge pirosat, a mandulat sárgát; a lobogó láng előtt ülő embernek az arca; ha nevet, mint egy elkárhozotté... Azután egy levesevő kanállal mereget az ember azon forrón lángoló szeszből... Még lobog, mikor a szájához viszi. De elfújja, mielőtt lenyelné. Különben elviszi az ördög”. Létezik egy *Crampambuli* című bécsi forradalmi diák-

dal is, melyet Sopronban énekeltek. Mikszáth Kálmán *Különös házasság* című regényében is előfordul egy francia forradalmi himnusz effajta eltorzítása: „Krampampuli, kávé!”

A krampampuli receptjét titkosan őrizték. Magyar Elek receptje szerint más alkotóelemeket is találunk a krampampuliban: „Megfelelő méretű öblös tűzálló tálalt állítunk az asztal közepére és vagdalt füget, kimagozott datolyát, mazsolát, malagaszörlöt, cukrozott narancshéjat, dióval bélelt aszalt szilvát és darabokra törtelt szentjánoskenyeret teszünk bele. A tál tetejére vasrostélyt helyezünk, erre egy kiló narancshéjon ledörzsölt kockacukrot. Ezt fél liter finom cukornádrummal (melynek egy része kisüsti szilva vagy seprópálinka is lehet) megöntözzük és meggyújtjuk. Közben a lámpákat eloltjuk és türellemmel figyeljük, amíg a lángoló szesz kiég és a felolvadt cukor a tálba csepeg. Ezután hozzáöntünk 2 liter forralt, fahéjjal, citromhajjal és szegfűszeggel ízesített fehér bort, egy liter forró teát, 2 citrom és 2 narancs levél néhány percig állni hagyjuk, de vigyázzunk, hogy ki ne hűljön. Jól megkeverjük, és megkóstoljuk, elég erős és édes-e. Ezt cukor, rum, bor vagy tea utána adagolásával szabályozhatjuk. Végül puncsos poharakba szűrjük a párolgó italt – legjobb, ha üvegbetétes fém poharakat készítünk elő erre a célra –, a gyümölcsökből mindenkinek egy-két darabkát adunk vagy az italba, vagy külön üvegtányérkára”. A ceglédi tanyákon a két világháború közötti időszakban a legények még készítették a krampampulit. Doroszlón jeles napokon, húsvét és karácsony böjtjén mézespálinka, megfázás ellen pedig krampampuli járja mindmáig. Szege-den nem jegyezték föl a krampampulit, de ehhez hasonló italféleség lehet a katona fiatalok között egykor kedvelt *zsandár*. Ezt Tömörkény István nyomán Bálint Sándor ismerteti: „a zsandár valami tűzital, pálinka és cukor, s a cukor ég benne, mikor a pohár az ajkhoz ér”.

Rozsólis: A rozsólis fűszerekkel és gyümölcsökkel ízesített szeszes ital. Általában értékes gyümölcsök (barack, eper, narancs) az alapanyagai. Apor Péter (1736) szerint a rozsólis az „új módi” terméke: „ha valakit kínált volna rosólisal, talán azt gondolta volna, hogy napfeljötté előtt harmatot szedett, s avval kínáld, avagy rozsából is sült kenyérral kínáld. Híre sem vala ezeknek a régi időkben, hanem Brassóban főzték az fahéjvizet, azonkívül a reggeli italt hívták aquavitának, vagy tiszta égettort ittanak, honnan is az úraszszonyok apró pincetokokban, úgy a nemes- és főasszonyok is úgy kínálták, s kivált az idegen embert”. Ennek ellenére a 18. században sem lehetett népszerűtlen ital, mert egyre-másra alakultak a kis rozsólisfőző üzemek. Pl. 1795-ben a Komárom megyei Marcellháza rozsóliskészítő likörgyárat alapítottak. A rozsólis az akovitához hasonlóan olasz hatásra terjedhe-

tett el Magyarországon. Csokonai Vitéz Mihály *Dorothyájában* találkozik a rozsólisos butellával, amelyben narancsból, barackból, eperből készült likör volt. Mikszáth Kálmán *Különös házasság* című regényében a rozsólisfőzés mint vállalkozás szerepel. Horváth Miklósnak az „az ötlete támadt, hogy pálinkafőzésre adja magát. De minthogy a közönséges pálinka nagyon olcsó, mert csak a parasztok isszák, valami mást kombinált ki [...] az úri rendnek is gyártani kell egy ilyen külön pálinkát, mert az úri rendnek pénze van, jól meg tudja fizetni. Legyen a színe rózsából, az íze vetekedjék a cukorral, de mégis csipős legyen és zamatosabb és végre ne hiányozzék belőle a köménymag mellékeze, mert a magyar ember szeret bőfögni [...] Így pancsolta össze Horváth uram nagy fifikával a rozsólis. Űstököt vett és egy szeszfőzőgépet hozatott Bécsből [...] s nagyban kezdte el főzni az új szokatlan italt”. Mikszáth szövegében a rozsólis neve népetimológiával a rózsával kapcsolódik össze. A rozsólis a középlatin *ros solis* Cnapharmatfű jelentésű szóból származik. Ezt az italfélet tehát ízesítőszeréről nevezték el, de lehet fantáziánév is. A szó megtalálható a francia, spanyol, német nyelvben. Magyarországon 1708-ban bukkan föl. Egy 1762-ből származó somogyi összeírásban egy háznál rozsólis égetőt és rozsólis poharat vettek számba. A 19. század elején a sok kisüzem létrejöttékor valóságos rozsólisváros dült az országban. A kávések céhe pert indított a rozsólisfőzők ellen. Ennek az lett a vége, hogy az 1820-as évektől a „rozsólismérő butikokban” már kávé is kezdtek mérni. A rozsólis csak a 20. században már csak egyes perem vidékeken tartotta magát. Tersánszky Józsi Jenő *Kakuk Marcija* fél deci rozsólispálinkáért húzatta ki a fogát egy disznóherélővel. A rozsólis népszerűsége a 20. században lealdozott.

Alföldi ágyaspálinka: Más néven: ágyas, öreglegény-pálinka (Röszke) vagy gugyi. Természetes fűszerekkel (levél, virág), változatos gyümölcsökkel vagy magokkal ízesített, aromásított szeszes ital. Többnyire kristálytiszta, a világossárgától az óaranyon át egészen a dió-barnáig terjedő színárnyalatú, színe, íze, illata, aromája a felhasznált gyümölcsökre és fűszerekre jellemző, általában édeskés. Alkoholtartalma: 30–50%. Az ágyaspálinka nevében az „ágy” szó rejlik. A rendszerint nagy fenekű üveg alján található az ágy, amely lehet téli vagy nyári ágyás, aszerint, hogy milyen összetevőket tartalmaz. Nevezik még dióágyásnak, meggyágyásnak stb. a felhasznált gyümölcsök és fűszerek alapján. Készítéséhez általában törköly- vagy más, gyengébb minőségű, kevésbé jellegzetes pálinkát használnak föl, esetleg finomszeszet vagy brandyt. Korábbi, történeti változata a rozsólis (*ros solis* = napharmatfű, latin). Bálint Sándor szerint az ágyas a hajdani szegedi polgári háztartások pálinkafélesége közé tartozott: „Olyan

pálinka, amelyet többféle gyümölcsből, magból, levélből, virágból álló pálinkaágyra szoktak önteni, hogy minél alkalmasabb orvosság, minél izesebb ital legyen belőle. A pálinkaágyat nagyobb, széles szájú üvegben vetik meg. Van benne sárgafehér cukor, narancs- és citromhéj, mazsolaszőlő, szegfűszeg, fahéj, esetleg barackmag, gyömbér, meggy, dió is. Egyes tanyai gazdasszonyok ezeken kívül még pirított búzát, ezerjófűvet, birsalmát, jó erős, piros paprikahüvelyt szoktak beletenni. Ha a pálinkát leisszák róla, akkor tiszta pálinkával újra feltöltik.” Temesi Ferenc *Por* című regényében is megtaláljuk az ágyaspálinka receptjének leírását: „egy-egy ágyás egy-két évig is jó, az ameber meg kis híján örökké”. Bálint Sándor szerint az ágyaspálinkák „a régi liktáriumok (lekvárok), öreg patiakák, tömör kolostori medicinák elpolgáriásodott hagyományait és készítmódját őrizték meg egészen a századfordulóig”. Ez a gyógypálinkákkal, gyógynövényekkel készült gyomorerősítőkkel való rokonságára is utal. Az Alföldön az ágyaspálinka készítésének szokása az elmúlt időkben fölerősödött. Ünnepi alkalmakkor a házigazda szívesen kínálja saját készítésű ágyaspálinkával vendégeit. Cegléden Vaskeserű néven készíti egy mester, Abonyban a helyi kocsmában ugyancsak láthatjuk az ágyast, és rendelhetünk is belőle. De már egyre több vendéglátóhelyen felbukkan Szeged környékén, Makó, Szentes, Csongrád, Hódmezővásárhely közelében.

Mézes pálinka: Mézespálinkára az egyik legkorábbi írásos adatunk, sőt fogyasztásának receptje Apor Pétertől (1736) származik. Apor azon kesereg, hogy a régi idők változatos italai mind elfelejtődtek, „manapság” kávé, herbathé (tea), csokoláta járja, de még a rozsolist is az új „módi” termékének tartja. Azelőtt, „az régi időkben [...] Brassóban főzték a fahéjvizet, azonkívül a reggeli italt hívták aquavitának, vagy tiszta égettort ittanak [...]Vagy pedig égettort töltvén tálban, azt megmészelték, egy vagy két fűgét vagy egynehány szem malosaszó1ót tettek közibe, meggyújtották az égettort, s úgy keverték az tálban kalánnal, azután megoltván az tüzet, azt itták, az fűgét utána ették...” Gyakorlatilag minden népi táplálkozás-monográfiában rábukkanhatunk a mézes pálinka említésére. Ez azt bizonyítja, hogy a legutóbbi időkig a falusi gyakorlatban élt készítésének az ismerete; bár a néprajzkutatók nem fordítottak kellő figyelmet rá (mint általában a pálinkára). Balogh Sámuel 1827-ben közzétett írása a gömöri parasztlakodalomról szól. Ebben nagy szerepet kapott a pálinka, sőt a mézes pálinka is megjelent: „Ekkor még csak a pálinkázás kezdődik és foly két-három óráig először tisztán, azután mézesen”. Etédi Gedő János 1843-ban a Magyar Gazdában tette közzé Udvarhelyszékről szóló vázlatát, ebben kétszer is szerepel a mézes pálinka: „Lakomás ebéd vagy vacsora itt abból áll, hogy akkor az asztalra mézespálinka, bor, töltött tyúk, palacsinta, kürtöskalács, pánkó [= fánk], s másféle

sütemények kerülnek [...]”. A dolog végével, a nehezebb munkáknál háromféle étellel, s természetesen mézes pálinkával vendégtelnek meg a segítők...” Kardos László leírása szerint a 20. század első felében az Őrségben a mézes pálinka kétféle, a hagyományos és szelebbebb körben elterjedt ízesített, valamint a másutt krampampulira emlékeztető meggyújtott szeszes ital: „tálba öntik a pálinkát és a tál alját te1eöntik mézzel. Meggyújtják. A szesz kiég a pálinkából, a méz megolvad. Szép piros színe lesz az italnak. *Kehe* [köhögés] ellen orvosság.” A mézes pálinka másik, ízesített formája: „egy literes üvegbe 2 dl mézet és 8 dl pálinkát öntenek. Jól össze kell rázni.”

Korábban szélesebb körben elterjedt mézkultúrával, mézfogyasztási szokásokkal találkozhattunk. A mézes szeszes italok között a kétféle (hideg- és melegüti) mézsör, a mézbör és az ismét kétféle mézes pálinka (mézespálinka) fordul elő. A magyarországi történet az mutatja, hogy a mézes pálinkák a középkorban föltehetőleg ismertek voltak, mert az első magyarországi adat a 18. században már a visszaszorulásukon kesereg. A 19–20. században, a népi gyakorlatban főleg az ízesített pálinkák, gyógypálinkák között találkozunk a mézes pálinkával – a legtöbb népi táplálkozási monográfia ezt megemlíti. Nyilvánvalóan korábban a kisebb szeszfőzdékben is előfordulhatott. Nyomokban él a melegüti mézspálinka-készítés hagyománya. Manapság a köztudatban legfőkébb a már említett mézzel ízesített pálinka él, a nóta is erre utalhat: „Úgy szerettem Jánoskát, mint a mézes pálinkát”.

A pálinka folklórja

Amikor a pálinkakutatáshoz kezdtem, úgy gondoltam, hogy pálinkafolklór nincs.

Bordalokat ismerünk, pálinkadalokat alig. A borokkal kapcsolatban több száz szólást és közmondást gyűjtöttek már a nyelvészek és a folkloristák, a pálinka alig fordul elő a szólásokban. Ahogy beleástam magam a kutatásba, a pálinkafolklór egyre szélesebb körre derült fény. Előkerült egy rejtett folklór- és névkincs. Ameddig össze nem gyűjtöttük, el sem tudtuk volna képzelni, hogy a pálinkára mennyiféle elnevezés vonatkozik. Csak néhány a sok közül (a közismert pálinkafajtákat most nem is említve): ágyaspálinka (pálinkaágyon ízesített szeszes ital), ákovita-akovita (az aqua vitae latin pálinkanévűből), bundagallér, bundapálinka (talán melegítő ital), édespálinka (talán cukrospálinka), életpálinka (gabonapálinka), előlé (a pálinka eleje, valószínűleg a rézeleje), ködmönlé, vakpálinka. Az elnevezések egy része a pálinkára vonatkozó mondatszó vagy összetett szó: arrabuksz, becsgortó, boszorkányfing, bugyiszagató, elfelejtetmolaj, észkító, gatyszagató, görbevíz, gyomorkortyogató, gyomorrágó, házasságrontó, kerítésszagató, kicsiüstös (kicsi üstös - kisüsti), koporsószagú, lacibetyárköpés, lélekmelegítő, lerángass, nerángass (gyakori Tersánszky Józsi Jenőnél), papramorgó, szíverősítő. Számos egyedi-egyéni fantázia-

név is van. A noszvaji kocsmában az étlapon például szerepel a szüzeánybátorító és a zsi-ványváltató pálinkanév. A szavak mellett állandósult szókapcsolatok, szólások és közmondások is bőven akadnak: „Inggombból is lehet pálinkát főzni” (vagyis sokféle alapanyaga lehet a pálinkának). „Az ember csak reggel iszik pálinkát, a szegényember hajnalban, a gazdag délben; délután és este már csak bort” (a reggeli pálinkafogyasztás megfogalmazása). „Meggyullad benne a pálinka” (a sokat ivó emberre mondják). „Megócsul a pálinka” (ha egy „szeszakázán” meghal). „Nem iszik sokat, csak mindig rátölt” (az „ismétlő” pálinkára utalnak vele). „A pálinka folyékony nagykabát és a fogakat is tisztítja” (a pálinkafogyasztás tréfás megokolása). A nagykőrüi pálinkafőzdes pedig ezt mondta olasz vendégeinek: „Pálinka a közös nyelvünk”.

Valódi pálinkafolklórt alkotnak a *butellafeliratok*. (Természetesen a butellaverseken túl vannak még pálinkás dalok, pálinkás anekdoták, tréfás mesék is. Kutatásaim arról győzték meg, hogy a pálinkának gazdag szókészlete, folklórja van, amelynek föltárását még csak most kezdtük el. Ismét egy olyan folklórterület, amely a „semmiből” került elő.) A pálinkás butellák költészte akár egy könyvet is megtölthetne: „Kovács Lajosnak készült ez a cserép, / Ebből igya eztán a jó szilva levét, / Szűcs Imre csinálta Füred városában / 1987 március havában”. „Az én nevem butella, bennem van a pálinka, / Igyál pajtás belőle, csak föl ne bukjal tőle”. „Aki ezt a butellát ellopja, törje ki a nyavalya”! A pálinka gonosz ital ki azt issza, korán meghal, / Nyáron fonnyaszt, télen fagyaszt, okos ember nem issza azt - csak míg él”. „Barátság és szeretet egyik minta másik - pálinkával együtt egészségre válik”. „Bor és pálinka egyik mint a másik okosan használva egészségre válik / Sokszor az embernek legjobb orvossága, de csak annak, aki okosan használja”.

És itt van néhány a régi *reklámszövegekből*: A *Millenium* gyomorlikőr a papám kedvence (*Hazai Likörgyár*). *Forgalmi Szilvrium*: vasutasok és postások kedvelt itala. *Gondúzó* a gyomorlikőrök királya (*Kramer Rezső és Tsa.*). Marha, mondja a mester. Miért nem iszol *Gottschlig* rumot? Kérek még egy *pohárka Mecsek*it! Próbálja meg a *Borolint* a melynek hatása meg fogja lepni! Schránk féle házi dió-pálinka: Ügyeljen a vén diófás öreg kúriára! *Aqua vitae*: Régi zárdatitok szerint gyógyfüvekből készült. Legfinomabb természetes asztali likőr. *Borolin sósborszesz*. Felülmulhatatlan háziszser. Az isiász, reuma, csúz, köszvény, izületilob és idegzsábában szenvedők fájdalomainak megszüntetésére. Curiosum az öszszes gyomorlikőrök gyöngye, páratlan hatású (*Maró Likőr- és Rumgyár*, Budapest). Aki ebből ittál, ne hidd, hogy banális, utána, ha fin-gasz, kiég a gatyád is (*Majsai löfingató*).

(Folytatjuk!)

- Balázs Géza tanulmánya alapján szerk.: T. L. -